

10. Verotusvalmistelu

Taksoituslautakunnan, tutkijalautakunnan, verolautakunnan sekä näiden lautakuntien yhteisen verotusvalmisteluviraston kertomus v:lta 1950 sisälsi seuraavaa:

Taksoituslautakunta

Vuoden 1949 tulojen perusteella toimitettavaa taksoitusta varten valittuun lautakuntaan kuuluivat seuraavat jäsenet: isännöitsijä V. A. Ahde, kivenhakkaaja A. A. Ahdekivi, tarkastaja A. Ahola, filosofian maisteri A. F. Alenius, tarkastaja K. Altti, verotusvirkaileija A. R. Bockström, kirjeenkantaja R. R. Bäckström, sähköasentaja H. V. Böök, raitiovaununkuljettaja G. A. Dubb, toimitusjohtaja W. J. Elki, kähertäjä M. V. Fager, peltiseppä K. V. Granlund, ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, toimitusjohtaja K. E. V. Haaki, kamreeri R. A. Hasselblatt, toimitusjohtaja T. E. Huttunen, painaja V. J. P. Kalervo, kassanhoitaja V. M. Keskimäki, verotusvirkaileija A. O. Keskiaväli, talousneuvos E. Kilpiä, sähköasentaja E. Kulmala, pankinjohtaja L. E. Levämäki, maanviljelijä L. E. Lindberg, varatuomari K. A. A. Linturi, toimittaja M. L. Nieminen, varatuomari T. J. Nordberg, verotusvirkaileija K. B. Nylander, varatuomari H. R. Olsson, kauppatieteiden kandidaatti E. E. Palmu, kirvesmies E. Peuranen, toimitusjohtaja I. S. Pormala, talousneuvos G. Pätynen, kansakoulunopettaja S. T. Rekola, taloudenhoitaja J. V. Slup, vapaa-herra R. Standertsjköld-Nordenstam, kauppias K. A. Teräskallio, taksoitussihteeri T. M. Uimonen, rouva A. L. Valkama, postivirkaileija J. P. O. Valpas, postivirkaileija O. A. Vaulo, kirvesmies V. A. Valoranta, kamreeri G. N. Weckström, autonasentaja H. A. Vesterlund, varatuomari J. R. E. Westin, kauppaneuvos L. Viljanen ja toimitusjohtaja K. M. Virva.

Lautakunnan puheenjohtajana toimi varatuomari Nordberg ja varapuheenjohtajana tarkastaja Ahola.

Laajoja ja tärkeitä kysymyksiä valmisti yleiskokousta varten lautakunnan asettama valmisteluvaliokunta, johon kuului 11 jäsentä ja jonka puheenjohtajana oli varatuomari Nordberg.

Lautakunta toimi yhteentoista jaostoon jakautuneena ja sillä oli 6 yleiskokousta, jaostoilla yhteensä 449 kokousta sekä valmisteluvaliokunnalla 13 kokousta. Lautakunnan yleiskokousten pöytäkirjat sisältävät yhteensä 32 pykälää ja valmisteluvaliokunnan pöytäkirjat 33 pykälää. Yleiskokouksissa päätettiin seuraavista asioista: puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan valitsemisesta; valmisteluvaliokunnan asettamisesta; maatalouskiinteistöjen taksoitusperusteista; rakennusten arvonpoistoista; virkamiesten edustuskulujen vähennyskelpoisuudesta; ammattikirjallisuuden hankkimisesta johtuneiden menojen vähennyskelpoisuudesta; kuolleen henkilön tulon verottamisesta, jos häneltä on jäänyt leski ja turvattomia lapsia; huoneistonomistajan nauttimasta asuntoedusta; käyvän vuokran määräämisestä palkannauttijain kokonaan tai osaksi vuokratavasta asunnosta; luontoisetujen arvoista; liitosalueen taksoitusperusteista; verovelvollisille annettavassa kuulutuksessa kosketeltavista asioista; soittajille ammatin harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; teatteri- ja filminäyttelijöille ammatin

harjoittamisesta aiheutuneiden kulujen vähennyskelpoisuudesta; verovelvollisen henkilön veronmaksukyvyyn olennaisen vähentymisen johdosta joulukuun 3 p:nä 1948 annetun lain 55 §:n 4a kohdan mukaan myönnettävästä vähennyksestä; tulonvähennyksestä erinäisille työntekijäryhmille työkalujen kulumisesta; rajavartiolaitoksen palveluksessa olevien toimirahojen sekä puolustuslaitoksessa palvelevien leirirahojen ja merivartiostoissa palvelevien purjehdusrahojen ym. palkkausetujen vähennyskelpoisuudesta; Suomalaisen oopperan kuoron jäsenille ja avustajina toimiville tilapäisnäyttelijöille myönnettävästä tulonvähennyksestä; kiinteistöjen harkintataksoituksesta; lautakunnan jakautumisesta jaostoihin; ja neljän jäsenen valitsemisesta tutkijalautakuntaan.

Lautakunnalle saapui muiden paikkakuntien taksoituslautakunnilta ja muilta viranomaisilta suuri määrä tiedusteluja ja tiedoituksia taksoitukseen kuuluvista asioista, koskien enimmäkseen yksityisiä verovelvollisia.

Taksoitus, joka toimitettiin vuoden 1949 tulojen perusteella, valmistui kesäkuun alussa ja taksoitusluettelo oli verovelvollisten nähtävänä sanotun kuukauden 14 päivästä 27 päivään, mainitut päivät mukaanluettuina. Taksoituksen tuloksesta mainittakoon, että tuloilmoitusten lukumäärä oli 245 984 ja verotettujen lukumäärä 213 938 sekä että veroäyriä kertyi 516 511 978, joista kiinteistötulojen osalta 15 429 121 äyriä, elinkeinosta ja ammtista 131 991 002 äyriä ja palkanluontoisista tuloista 369 091 855 äyriä.

Vielä mainittakoon, että vuoden 1950 tulojen perusteella toimitettavaa taksoitusta varten valittu uusi lautakunta aloitti toimintansa jo kertomusvuoden aikana lokakuussa.

Tutkijalautakunta

Lautakuntaan kuuluivat maistraatin puolesta: puheenjohtajana oikeusneuvosmies C. C. Oker-Blom, kunnallisneuvosmiehet Y. N. Similä ja J. Lappi-Seppälä sekä II julkinen notaari P. Lyytikäinen; kaupunginvaltuuston valitsemina: postinkantaja T. A. Aaltonen, maalari K. V. Andersson, toimitusjohtaja E. V. Hasa, asemamies E. V. Heinonen, toimitusjohtaja L. J. Kinnunen, säästöpankinjohtaja O. H. A. Lindberg, varatuomari B. G. Reh binder ja varatuomari T. V. Sivula; taksoituslautakunnan valitsemina: filosofian maisteri A. F. Alenius, ent. veturinkuljettaja F. B. Gröndahl, painaja V. J. P. Kalervo ja talousneuvos G. Pätynen.

Lautakunta käsitteli taksoituksesta tehdyt muistutukset, joita oli n. 3 180, elokuussa. Lautakunnan käsiteltäviä muistutukset veroäyrimäärä aleni 514 495 329:ään, joista tuli kiinteistöjen osalle 15 281 095, elinkeinotulojen osalle 130 598 199 ja palkanluontoisten tulojen osalle 368 616 035 äyriä. Tutkijalautakunnan päätös sekä kunnallisverojen maksuunpano- ja kantoluettelo pidettiin nähtävänä marraskuun 1 p:stä lukien 14 päivän ajan. Veroäyriä hinnaksi vahvistettiin 12 mk.

Verolautakunta

Lautakuntaan kuuluivat valtiovarainministeriön määrääminä varatuomari J. R. E. Westin puheenjohtajana, sekä jäseninä filosofian maisteri A. Alenius, osastonjohtaja E. Biström, varatuomari J. E. Blomkvist, varatuomari Y. Daher, osastonjohtaja A. Denisoff, verotusvirkailija J. Ekroos, ekonomi K. Erander, hovioikeuden auskultantti A. Jallanne, osastonjohtaja O. Kaareskoski, revisori L. Kallio, verotusvirkailija M. Klinthe, hovioikeuden auskultantti L. Kotiniemi, revisori I. Krieg, lainopin kandidaatti M. Lahtinen, osastonjohtaja U. Lehmusvuo, jaostopäällikkö W. Leinonen, pankinjohtaja L. Levämäki, toimitusjohtaja K. Linnos, varatuomari K. A. A. Linturi, tarkastaja U. Merilinna, kansliapäällikkö V. Nikko, varatuomari T. Nordberg, filosofian maisteri A. Perttula, osastonjohtaja A. Pettersson, osastonjohtaja E. Pöysti, filosofian maisteri K. Rautakoski, osastonjohtaja V. Rautapalo, lainopin kandidaatti M. Rikkonen, osastonjohtaja K. Saarinen, toimitsija E. O. Saastamoinen, hovioikeuden auskultantti E. Salmi, osastonjohtaja S. Sinervä, osastonjohtaja A. Standertskjöld, revisori V. Suosalmi, jaostopäällikkö T. Tuunanen, ilmoituspäällikkö A. Valkama, osastonjohtaja G. Willberg, hovioikeuden auskultantti W. Wirtanen ja osastonjohtaja O. Vuorimies. Lisäksi kuului lautakuntaan sama lukumäärä ministeriön määräämiä varamiehiä.

Kaupunginvaltuuston valitsemina kuuluivat lautakuntaan hovioikeuden auskultantti M. S. Aarniala, kirvesmies L. F. Aarnio, toimitsija K. K. Andersson, isännöitsijä B. T. Björkman, verotusvirkailija A. R. Bockström, työnjohtaja Y. M. Broman, kamreeri A. G. R. Estlander, varatuomari K. B. v. Fieandt, asematarkastaja I. Hast, toimitusjohtaja T. E. Huttunen, pankinjohtaja A. Immonen, verotusvirkailija A. O. Keskiväli, toimitusjohtaja A. A. Kivilahti, toimitusjohtaja A. R. Kotilainen, taloudenhoitaja E. S. Linnanvirta, sorvaaja S. V. Loimunoro, toimittaja M. L. Nieminen, kirvesmies K. V. Niinikoski, toimittaja N. K. Nilsson, verotusvirkailija K. B. Nylander, kamreeri A. I. Penttilä, talousneuvos G. Pätynen, kamreeri F. M. Rautio, varatuomari R. Å. O. Rosenius, filmityöntekijä A. E. Räisänen, toimistopäällikkö Y. J. M. Salmi, ekonomi J. V. Saraste, filosofian maisteri C. S. Stenius, filosofian maisteri T. F. Tarponen, ekonomi K. V. Teittinen, taksoitusasiantuntija T. M. Uimonen, vahtimestari J. V. Veinio ja ylijunailija A. W. Winberg. Valtuuston valitsemia varamiehiä oli sama lukumäärä.

Lautakunta toimi seitsemänä jaostona, joilla kullakin oli ministeriön määräämä puheenjohtaja ja valtionasiamies. Ensimmäisen yleiskokouksensa lautakunta piti tammikuun 19 p:nä ja toisen toukokuun 30 p:nä, kun taas jaostokokoukset kestivät lokakuun loppuun. Kertomusvuonna toimitettiin tulo- ja omaisuusverotus v:ltä 1949 ja II omaisuudenluovutusverotus v:n 1948 omaisuuden perusteella. Tulo- ja omaisuusveroluettelon ja eräiden valtionverojen jälkiverotuksia koskevien veroluetteloiden lyhennysotteet olivat asianomaisten nähtävinä marraskuun 8 p:stä saman kuukauden 21 p:ään sekä II omaisuudenluovutusveron veroluettelon lyhennysote tammikuun 5 p:stä saman kuukauden 18 p:ään, sanotut päivät mukaan luettuina.

Tulo- ja omaisuusverotuksen tuloksesta mainittakoon seuraavaa:
Verotuslautakunnan määrämä

	Mk	
Tulovero	13 366 104 840	
Omaisuusvero	839 091 355	
Veronlisäys ¹⁾	28 620 587	
Jälkivero edellisiltä vuosilta	107 163 361	14 340 980 143
Palautettava ennakkomäärä	283 688 578	
Palauttamattomat ennakot ²⁾	41 134	283 729 712
Tuloista pidätetty veron ennakko	2 027 521 474	
Ennakkoverolipuilla maksuunpantu veron ennakko	5 554 642 995	
Suoritettava tulo- ja omaisuusveromäärä	7 035 327 762	
Veromäärä, jota ei peritä	214 124	
Vähennykset ³⁾	7 003 500	14 624 709 855

Verotettujen lukumäärä oli 170 817 ja veroilmoitusten 246 315. Tulo- ja omaisuusverotuksesta tehtiin 2 380 määräaikaista valitusta.

II omaisuudenluovutusverotuksesta mainittakoon seuraavaa:

	Mk
Osakeyhtiöille määrätty vero	715 956 907
Osuuskunnille määrätty vero	145 153 870
Muille verovelvollisille määrätty vero	350 296 793
Yhteensä	1 211 407 570

Verotettujen lukumäärä oli 14 140 ja verotuksesta tehtiin 382 määräaikaista valitusta.

¹⁾ V. 1943 annetun tulo- ja omaisuusverolain 96 §:n perusteella. — ²⁾ S:n 45 §:n perusteella. — ³⁾ V. 1944 annetun alusverolain 13 §:n perusteella.

Verotusvalmisteluvirasto

Verotusvalmisteluviraston johtajana toimi varatuomari J. R. E. Westin ja sen apulaisjohtajana varatuomari J. E. Blomkvist.

Kertomusvuoden aikana määrättiin viraston palveluksessa olevia uusiin virkoihin seuraavasti: apulaissihteereiksi tarkkaajat M. Lahtinen ja M. Rikkinen, asiainvalvojan apulaiseksi ylimääräinen tarkkaaja L. Terho, liikeosaston tarkkaajiksi kiinteistöosaston tarkkaajat M. Klinthe ja V. Kamppinen, osastonjohtaja O. Vuorimies tammikuun 1 p:stä alkaen sekä osastonjohtaja O. Kaareskoski ja kiinteistöosaston tarkkaaja M. Roussi toukokuun 1 p:stä, kiinteistöosaston tarkkaajiksi liikeosaston tarkkaaja P. Paakkanen tammikuun 1 p:stä, osastonjohtajat K. Aminoff, J. Lindén ja V. Rautapalo maaliskuun 1 p:stä sekä apulaisosastonjohtaja T. Sinervä toukokuun 1 p:stä alkaen, osastonjohtajiksi apulaisosastonjohtajat H. Bruhn, K. Nisula, J. Salo maaliskuun 1 p:stä, O. Heininen toukokuun 1 p:stä ja kiinteistöosaston tarkkaaja E. Saxberg maaliskuun 1 p:stä alkaen, apulaisosastonjohtajiksi ennakkopidätysten valvoja R. Ahlskog toukokuun 1 p:stä, tarkkaajat K. Katajavuori ja P. Riipinen tammikuun 1 p:stä, R. Kaarlehto, L. Mäkinen, O. Oksava ja L. Peränen maaliskuun 1 p:stä sekä V. Venho toukokuun 1 p:stä alkaen, tarkkaajiksi ylimääräiset tarkkaajat R. Helke ja E. Mäntynen tammikuun 1 p:stä, T. Nieminen, J. Seppävuori, J. Toiviainen ja O. Tuominen maaliskuun 1 p:stä alkaen, konekirjoitusosaston hoitajaksi osaston apulaishoitaja G. Stenström joulukuun 1 p:stä, toimistoapulaisiksi kanslia-apulaiset D. Ronkainen maaliskuun 1 p:stä, R. Autio huhtikuun 1 p:stä, M. Holmström ja S. Lehtonen elokuun 1 p:stä sekä S. Salo marraskuun 1 p:stä alkaen, kanslia-apulaisiksi ylimääräiset kanslia-apulaiset B. Zilliacus, R. Airaksinen, S. Peltonen, D. Edelmann, K. Kankkunen, T. Laukkanen huhtikuun 1 p:stä, A. Saari huhtikuun 16 p:stä, M. Grundström marraskuun 1 p:stä, E. Järvinen, R. Pentikäinen, L. Savolainen ja S.-L. Sorjonen joulukuun 1 p:stä alkaen.

Viraston palveluksesta erosivat liikeosaston tarkkaaja E. Heino maaliskuun 31 p:nä, kiinteistöosaston tarkkaaja A. Luumi helmikuun 28 p:nä, osastonjohtajat H. Udd tammikuun 8 p:nä ja S. Sinervä heinäkuun 31 p:nä, apulaisosastonjohtaja R. Virevesi tammikuun 15 p:nä, konekirjoitusosaston hoitaja A. Laamanen syyskuun 30 p:nä, osastonhoitajat V. Cederqvist elokuun 31 p:nä ja D. Lönnberg joulukuun 31 p:nä, toimistoapulainen E. Vainio toukokuun 20 p:nä, kanslia-apulaiset S.-L. Niku-Paavola huhtikuun 30 p:nä, T. Aschan ja H. Eronen heinäkuun 15 p:nä, M. Koskivaara marraskuun 30 p:nä, M.-S. Ahnger joulukuun 14 p:nä ja K. Öhrnell joulukuun 15 p:nä.

Kertomusvuoden aikana kuoli liikeosaston apulaisjohtaja I. Krieg kesäkuun 8 p:nä, liikeosaston tarkkaaja A. Perttula maaliskuun 18 p:nä ja toimistoapulainen L. Öhman heinäkuun 3 p:nä.

Virkavapautta nautti kertomusvuoden aikana 104 viranhaltijaa, heistä 99 sairauden perusteella, loma-ajan vaihdella 6 p:stä 197 p:ään.

Kunnan varoista suoritettiin vuoden aikana palkkaa sääntöpalkkaisille viranhaltijoille 19 070 800 mk, tilapäisille virkailijoille 50 027 851 mk ja ylityökorvauksina 3 213 142 mk, kun taas valtion varoista suoritettiin pysyväisille toimenhaltijoille 27 676 368 mk varsinaisina palkkoina ja 1 290 616 mk ylityöstä, tilapäisille apulaisille 42 086 086 mk sekä lisätyövoiman käyttämisestä yksinomaan valtion verotuksissa 18 585 588 mk. Miesten tuntipalkka oli vuoden aikana 100 mk:sta 241: 45 mk:aan ja naisten 75 mk:sta 113: 85 mk:aan.

Viraston huoneistoista maksettiin vuokraa kunnan varoista 3 553 184 ja valtion varoista 3 518 204 mk. Kertomusvuoden päättyessä oli viraston käytössä kunnan varoilla ostettua kalustoa 1 508 635: 15 mk:n arvosta ja kirjoitus- ja laskukoneita 2 073 098 mk:n arvosta. Valtion varoilla hankittua kalustoa oli 1 641 407: 85 mk:n arvosta ja kirjoitus- ja laskukoneita 3 584 302: 75 mk:n arvosta.

Kunnallistaksoituksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 3 851 lausuntoa lääninhallituksille ja korkeimmalle hallinto-oikeudelle, kun taas valtionverotuksista tehtyjen valitusten johdosta lähetettiin 5 774 valtionasiamiehen vastinetta tarkastuslautakunnille ja 721 lausuntoa valtiovarainministeriölle. Sitä paitsi lähetettiin eri virastoille 2 274 kunnallistaksoitusta tai valtionverotusta koskevaa muuta kirjelmää. Vuoden kuluessa saapui sellaisia kirjelmiä, joissa ei pyydetty lausuntoa, 786 kunnallistaksoitusta koskevaa ja 1 109 valtionverotusta koskevaa. Lisäksi lähetettiin eri osastoilta ja saapui osastoille

suuri määrä erilaisia virkakirjeitä. Kaupunginhallituksen käsiteltävänä oli 994 kunnallis-veroa koskevaa veronvapautusasiaa, joista vero oli poistettu 357 tapauksessa, veroa oikaistu 252:ssa, vero pysytetty ennallaan 348:ssa ja veron maksuaikaa pidennetty 37 tapauksessa.

Kansaneläkemaksua koskevia lyhennysasioita oli kaupunginhallituksen käsiteltävänä 742, joista maksu oli poistettu 338:ssa, oikaistu 243:ssa ja pysytetty ennallaan 161 tapauksessa.

Asiamiesosaston toiminnasta mainittakoon seuraavaa:

Osastolla suoritetun valmistavan tutkimuksen jälkeen ilmoitettiin rikospoliisille toimenpiteitä varten 156 rikosasiaa. Näiden ja aikaisempina vuosina tehtyjen ilmoitusten johdosta raastuvanoikeudessa vireille pannuissa syytejutuissa tuomittiin kertomusvuoden aikana 21 henkilöä veronkavalluksesta, 22 henkilöä kavalluksesta, 12 henkilöä rikoslain 36 luvun 10 tai 11 §:ssä tarkoitettusta rikoksesta, 1 henkilö asiakirjan väärennyksestä, 81 henkilöä ennakoperintää koskevien säännösten rikkomisesta ja 7 henkilöä rahaolojen säännöstelemisestä annetun lain rikkomisesta. Tuomittu rangaistus oli 3 tapauksessa kuritushuonetta, 12 tapauksessa vankeutta ja muissa tapauksissa sakkoa. Korkein rangaistus oli 2 vuotta 6 kuukautta kuritushuonetta. Syytejuuttujen yhteydessä tuomittiin vahingonkorvauksia kunnalle 142 989 mk 75 p ja valtiolle 5 018 402 mk. Rikosasioiden selvittämistä varten osasto pyysi 26 lausuntoa rikostutkimuskeskukselta. Monissa sellaisissakin tapauksissa, joissa osaston suorittamat tutkimukset eivät johtaneet syytteeseen, hankittiin verotuksessa varteen otettavia tietoja verovelvollisten ilmoittamatta jättämistä tuloista ja varoista sekä huolehdittiin arvopaperikaupoista suorittamatta jätettyjen leimaverojen perimisestä. Kunnan ja valtion verosaatavien valvontaa varten konkurssi-, vuosihaaste-, pakkohuutokauppa- ja pesäeroasioissa toimitettiin tarpeelliset tiedot kaupunginhallituksen asiamiesosastolle 294 tapauksessa ja lääninhallitukselle 277 tapauksessa.

Viraston menoista viraston tarkkailijat antoivat lähemmän selvityksen laatimassaan vuosikertomuksessa, jossa kunnan menot olivat 83 011 789 mk ja valtion menot 104 709 613 mk. Varsinaisia tuloja virastolla ei ollut muita kuin evankelisluterilaisten seurakuntien taksoitusluettelon kappaleesta suorittama 450 000 mk:n korvaus, josta puolet tilitettiin suoraan rahatoimistolle kunnan osuutena ja toinen puoli lääninkonttorille valtion osuutena, sekä toimituskirjojen lunastuksia kunnalle 83 820 mk ja valtiolle 63 200 mk, mitkä määrät niin ikään tilitettiin rahatoimistolle ja lääninkonttorille.
